

A képviselőház ülése.

— Emlékezés Achim Andrára. —

(*Saját tudósítónktól.*) A békéscsabai képviselő tragikus sorsának bejelentésével kezdődött a képviselőház mai ülése. *Berzeviczy* Albert elnök az ülés megnyitása után ezeket mondotta:

— A Békéscsabán tegnapelőtt lefolyt véres és gyászos események a büntető igazságszolgáltatás szempontjából való elbírálását nyugodtan bizhatjuk mi és bizhatja a haza minden polgára törvényes bíróságunkra. Minket ez az eset csakis mély fájdalommal tölthet el, mint az emberi szenvedelmek végzetes összeütközése, melynek egy tehetségénél fogva nemesebb sorsra hivatott ember, ki azon felül képviselőtársunk is volt, aránylag még fiatal korban esett áldozatul. Indítványozom, hogy *Achim* András képviselőtársunk váratlan és tragikus elhunytja miatt érzett fájdalmának a mai ülés jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

A Ház ülésén megjelentek arcán ott vibrált pillanatokra a megilletődés jele.

Majd áttértek a kereskedelmi költségvetés tárgyalására. Ma a Kossuth-párti *Hegyi* Antal, *Radicevics* Lőrinc és *Batthyány* Tivadar szólaltak föl.

Berzeviczy Albert elnök féltizenegykor nyitotta meg az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bejelentette *Achim* L. András meggyilkolását. A Házat ez az eset, ugymond, csak mély fájdalommal érintheti. Indítványozza, hogy *Achim* váratlan és tragikus halála fölött a Ház jegyzőkönyvében örökítse meg részvétét. Egyben fölhatalmazást kér, hogy az új választás kiírása iránt az elnökség intézkedhessék. A Ház az elnök előterjesztéseihez hozzájárult.

Ezután az elnök jelentette, hogy a kereskedelemügyi tárca költségvetésének tárgyalása közben fölmerülő szakkérdésekben *Stettina* József államtitkár szolgál fölvilágosítással.

Következett a kereskedelemügyi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

(*Kezelőnök sorsa.*)

Hegyi Árpád (Kossuth-párti): Pártja nevében nem fogadja el a költségvetést. A volt kormány kereskedelmi politikájától nagyon kevésben tér el a mostani kormány kereskedelmi politikája. Szükségesnek tartja egy közlekedési akadémiának a föllállítását. Az iparfejlesztésre vonatkozólag a miniszter évről-évre tartozik jelentést tenni a Háznak. Ebben a tekintetben mulasztás terheli a minisztert. A postai alkalmazottak fizetésrendezésének kérdése állandóan foglalkoztatja a közvéleményt. Kéri a minisztert, hogy fokozottabb szeretettel kezelje ezt a kérdést.

Határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, hogy a Ház utasítsa a minisztert, hogy foglalkozzék több jóindulattal a kezelőnök sorsával.

(*Horvát óhajok.*)

Radicevics Lőrinc a horvátok nevében magyar nyelven kiemeli, hogy a közösségre bízott gazdasági érdekek igazságos istápolása különösen alkalmas volna a közösség testvéri érzetét megerősíteni. Utal arra, hogy a vasuti és forgalmi politika nem volt mindig igazságos tekintettel Horvátország érdekeire és azért azt óhajtja, hogy a forgalmi és vasuti politika több tekintettel legyen Horvátország gazdasági szükségleteire, hogy az ország megkapja azon vasuti összeköttetéseket, melyeket érdekei sürgősen megkövetelnek.

Radicevics Lőrinc: Abban a föltevésben, hogy a horvátok kívánságai teljesedni fognak, megszavazza a kereskedelmi tárca költségvetését.

(*Batthyány beszél.*)

Batthyány Tivadar nem ért egyet az előadóval abban, hogy a kereskedelemügyi vitát meg kell rövidíteni, mert nincs miniszter. A Ház már két év óta nem foglalkozott kereskedelmi költségvetéssel és így nem lehet lemondani arról, hogy a nagy gazdasági kérdéseket a Ház megvitassa. A vám- és kereskedelmi politika terén nélkülözzük azt

az erőt, melyet az önálló vámterület nyújthat egy államnak. Kétségtelen, hogy önálló vámterület esetén is igen sok cikknek szabad és vámentes volna a forgalma Ausztria és Magyarország között, de az erő nem is a vámközből van, hanem abban a tudatban, hogy az önálló vámtarifa, ez a hatszázalékos árték, a kezünkben van. A gazdasági életnek másik fontos alapja a közlekedési utak kiépítése: Hieronyminak erre igen szép programja volt, de nálunk a programok pénz hiányában rendesen a papíron maradnak. A közlekedés terén a vasut és a hajózás fejlesztését kívánja; olcsó viziutjainkat meg nem tudjuk kihasználni. Jó közgazdasági törvények is kellenének, első sorban egy új és nem nagyon terjedelmes ipartörvény: revideálni kell a kereskedelmi törvényt és ennek keretében első sorban a biztosítási ügyeket. A szónok különben nagyon sajnálja, hogy mikor ily fontos dolgokról van szó, igen csekély az érdeklődés és élénk társalgás folyik a Házban.

Az elnök kijelenti, hogy a Házban élénk társalgás nem folyik, ilyet a szónok nem állíthat. *Batthyány* Tivadar gróf: Nézzem körül bárki, hányan vannak a teremben! (Zaj.)

Fölkidáltások jobbról: Hányan vannak itt az ön pártjából?! Hármán vannak!

Batthyány Tivadar gróf: Majd leszünk elegendő véderővitában! Majd a folyamhajózás fejlesztéséről beszél a szónok: nekünk több vizi utunk van, mint bármely más országnak, de ezeket nem használjuk ki. A mellékfolyókat a Sió-csatornával együtt minél előbb hajózhatókká kell tenni. A költségvetést nem szavazza meg.

Az elnök a vita folytatását holnapra halasztja és két óra után berekeszti az ülést.

Varesanin után.

— Változások Boszniában. —

(*Saját tudósítónktól.*) A bosnyák országos kormány körében legközelebb nagyarányú személyváltozás áll be. *Varesanin* országos főnök nyugalmába vonulása csak első mozzanata annak a nyugdíjaztatási folyamatnak, mely hamarosan meg fogja tizedelni az országos kormányt. E nyugdíjazások oka az az ellentét, amely a kormány és a tartománygyűlés között már az első tartománygyűlési ülésszak óta fennáll. A régi rezsim emberei, kik még az alkotmánytalan korszakban nyerték tisztüket, sehogysem tudtak beletörődni abba, hogy a tartománygyűlésben egy, ha nem is fölöttes, de mindenesetre egyenrangú fórumot kaptak maguk mellé. Ezenkívül a kormány tagjai csekély kivétellel nemcsak osztrák származásúak, de erősen osztrák érzületűek is, már pedig a tartománygyűlés tagjai között minden akad, horvát, szerb, mohamedán, — minden, csak osztrák nem.

A legközelebbi nyugdíjazás *Benkó* Izidor báró civiladlatusé lesz. A báró régóta kellemetlennek találja mostani helyzetét s azért már hosszabb idő előtt beadta nyugdíjazás iránti kérelmét. E kérelmet mindeddig csak azért nem intézték el, mert nem akadt *Benkó* helyére megfelelő utód. Egy ideig szó volt ugyan *Vojnich* Istvánról, ki azonban nem volt hajlandó katonai főnök (*Varesanin*) alatt szolgálatot teljesíteni. Akkoriban merült föl az a terv, hogy a tartományi főnöki állás helyett a bosnyák báni méltóságot visszaállítják, a terv azonban úgy Bécsben, mint Boszniában heves ellenzésre talált, mert a magyar történelmi jogok újabb érvényesülését látták benne.

Igy aztán e kombináció megdőlt és ma *Pitner* báró osztályfőnök legkomolyabb jelölt a civiladlatusságra. *Pitner*, ki erős szerbofilizelmű, e jelöltségre való tekintettel újabban magyarbarátnak igyekszik magát feltüntetni, hogy kinevezése elé magyar részről akadályt ne gördítse. Nyugalomba vonul *Schnack* Károly, a közlekedési osztály vezetője is, ki negyven esztendője szolgál és akinek elhatározását az is siettet, hogy vasuti terveinek elejtésével a tartománygyűlés bizottsága egész más vasuti programot dolgozott ki, melyet előreláthatólag meg is fog valósítani.

Baranyanádasi Feichtinger Elek, ki az országos kormány egyetlen magyar származású tagja, régi szolgálati ideje alapján szintén igényt tart a civiladlatusi méltóságra. Mivel azonban ez az igénye, ép magyar volta miatt, kielégítést nyerni nem fog, *Benkó* nyugalmazása után azonnal visszavonul. Utódjául *Zarzycki* Miron lovagot emlegetik, ki egyideig az elhunyt *Mikuli* helyettesítője volt, míg most *Gyurkovics* Miksa került *Mikuli* helyébe.

Séta Ujszegeden.

— Eladó villák meg egyebek. —

A szőke Tiszát átszökkelő hidon átrepített bennünket a villamoskocsi az ujszegedi oldalra, Szeged egyetlen jobb sorsra méltó parkjába. Zakatolva repült bele a sárga kocsi az illatos virágok, a sok árnyalatu zöld fák, az okszigént lehelő törpe bokrok közzé. Néhány perc múlva már ropogott a kavics talpunk alatt és táguló tüdővel szívtuk a remek levegőt, amelyet a fő-sétány öreg fái leheltek bele a tavaszi levegőbe. A fő-sétány ózondus levegője a baloldalán elterülő rózsáliget édes illatával vegyül és még a szemünk is belecsillog az egészséges levegő élvezetében. Nem messze a rózsáligettől bájos fehér ruhás leányok ütök rakettjükkel a lapdákat, a lapdák után angol szavakat, mert így divat ez. A szellő, a tuloldalról át-át röpit zeneszókból egy-egy tört akkordot. Odaát huzza a cigány, a kioszk árnyas fái alatt, habzó sör mellett üdül a város. Már természetesen az, aki ráér.

Minden város büszkesége, dédelgetett kedvence lenne ez a park. Szeged azonban úgy bánik vele, mintha nem is az övé lenne. A fő-sétány folytatását a villasorok képezik. Szívesen, bájosan kandikálnak ki a sűrű bokrok közül a kis villák. Kertjeikben a sokszínű virágocskák bontogatják szirmaikat. Festői, gyönyörű kép. A zöld fák, a napfényben tündöklő virágszirmok és a kis szökőkutak fölfelé törő vizsugara remek harmóniában van a háttérben épített nyári lakokkal. A harmóniát nem zavarja semmi, csak, ha jobban megfigyeljük a vilákat ötlik szemünkbe egy fehér cédulácska: „*Ez a villa eladó.*”

— Miért adják el ezt a bájos villát? — bugygyan ki önkéntelenül ajkunkon a kérdés. Megyünk tovább, a másik villán ugyan az a cédula, a harmadikon már más: „*Ez a nyárilak szabadkézből eladó.*”

— Hát ez mi? — most már csodálkozva nézünk egymásra.

Végre megkaptuk a feleletet. A villák telkeit csak bérbe adta ki a város, még pedig igen rövid időre. Már most — *mindenki igyekszik szabadulni az ujszegedi villájától, mert néhány év múlva úgy is a városé lesz.* A szegedi tanács elé már több ízben adtak be kérvényt az ujszegedi villatulajdonosok, hogy a város adja el a telkeket, vagy legalább hosszabb, például huszonöt évre adja bérbe. A tanács a telkek eladását leszavazta, a bérbeadás fölött pedig napirendre tért anélkül, hogy valami érdemleges döntést hozott volna. Ennek a következménye lett azután az, hogy új villát már nem is építenek, így a gyönyörű park visszafejlődik.

Még akkor is hiba ez, ha a dolog pénzügyi oldalát nem vesszük figyelembe. Hát még ha figyelembe vesszük. Kiszámíthatatlan jövedelemtől esik el a város, mert ha új villák épülnének, népesedne a park, növekedne a forgalom és ezzel együtt természetesen nőne a park jövedelme is.

Főlkapaszkodtunk a város felé robogó villamosra és fájós szívvel bucsúztunk a gyönyörű, de fejlődésével meggátolt sétahelytől. Ahol majd minden második villa — eladó. De ugy látszik, nincs aki megvegye.